

Tyršovačky a Tyršováci současní i bývalí, jsem rád, že vám mohu představit další číslo našeho časopisu. Bude to něco, co jste ještě neviděli, poprvé v historii školy bude časopis vycházet KAŽDÝ TÝDEN! Začal vycházet 9. dubna 2020 a skončí týden poté, co bude školní docházka povinná pro všechny (zatím to vypadá na 4. září 2020 – v měsících červenec a srpen nevycházíme)...

Vážení naši čtenáři,

popáté vás vítáme na těchto stránkách o škole, ale nejen o ní. Co můžeme tentokrát nabídnout? Připomeneme Svátek matek, konec druhé světové války, podíváme se na domácí úkol z června 1945 i na historii naší školy během války. Budeme se věnovat i Covid-pomocníkům, utajeným hrdinům. Zeptáme se šestáků a osmáků, jestli by se nechtěli také vrátit do školy. Dozvíme se, co čeká žáky devátých tříd, kteří se v pondělí 11. května (přesně po dvou měsících) vracejí do školních lavic. Nechybí ani soutěž o Zlatou přednostenku, která může na týden pro dva lidi znamenat přímou cestu k výdejnímu okénku na obědech. Takže jako posledně – **POJĎME NA TO!!!**

Stejně jako vždy začínáme radostnou zprávou. Své výherce zná i soutěž **OCEŇ SVÉHO COVID-POMOCNÍKA, UTAJENÉHO HRDINU**, který Ti dodává energii, dělá radost, dobrou náladu. Vítězem soutěže se stal

Jiří Poledník z 3. A se svým pejskem

Den matek

Tento týden v neděli je Den matek. Věřím, že si tento časopis čte celkem dost rodičů, protože moje mamka je do něho úplně „zažraná“. A proto chci všem maminkám popřát vše nejlepší k jejich svátku. No ale teď zpátky ke škole, neboť tohle je školní časopis. Každým rokem se čistí skříňky. Netuším, jestli už to naše skříňky podstoupily, ale vím, že s tím bude trochu víc práce než minulý rok. Tentokrát jsme si tam mohli nechat jednu věc a určitě pro nás bude symbolická. Protože na ni všichni budeme vzpomínat a říkat si, proč jsi byla ve škole ty a ne já. No, to budou vzpomínky, ale teď se s vámi loučím a přeji hezký zbytek dne.

Tereza Jašková 8. A

Když jsme se ptali v anketě v 6. A, kdo jim pomáhá v přípravě do školy, se sedmi hlasy zvítězila maminka, tatínek získal tři hlasy, babička dva a Káča jeden. I proto si maminky svůj svátek zaslouží...

První gratulanti přicházejí z 3. B:

❖ Moje máma se jmenuje Šárka. Má ráda květiny, tatínka, mě a mé sestry. Mám ji rád, protože se o mne stará, pomáhá mi s učením. I když je někdy našťvaná a křičí, dělá všechno, co potřebuju. Má radost, když se mi ve škole něco podaří a když ví, že jsem zdravý. Jonáš Sekyra

❖ Maminku mám ráda, protože je hodná a je nejlepší maminka na světě. Moje maminka má radost, když jsem veselá a nezlobím. Pro maminku bych udělala – umyla bych nádobí a došla bych na nákup. A nejen to, maminku mám prostě hodně moc ráda. Carmen Kuřecová

❖ Moje maminka se jmenuje Petra Babczynská. Narodila se 31. července. Měla černé vlasy, ale nedávno se nabarvila na zrzavo. Má modré oči, ráda čte detektivky a pěstuje doma orchideje. Maminku mám rád, protože je na mne hodná i na mého brášku. Má vždy radost, jak si doma pilně dělám úkoly, když jsem teď

doma kvůli koronaviru. Pro maminku bych udělal všechno, co jí udělá radost. Mám ji rád. David Babczynski

❖ Moje maminka se jmenuje Iva. Pracuje jako paní učitelka ve školce. Má ráda slunečnice, auta značka ford Mustang a miluje moře. Maminka moc ráda peče a pořád uklízí. Má ráda zelenou barvu a pořádek. Maminku mám ráda, protože spolu jezdíme na kole, je hodná, pomáhá mi s úkoly. Moje maminka má radost, když se jí něco povede.

Moje maminka má radost, že nás má. Pro maminku bych udělal všechno. Moje maminka má zítra narozeniny. Eliška Bajánková

❖ Maminku mám ráda, protože je hodná a milá. Moje maminka má radost, když mám jedničku. Pro maminku bych udělala cokoliv. Hanka Vočková

❖ Maminku mám rád, protože se o mne hezky stará. Moje maminka má radost, když nezlobíme, uklízíme si a taky když pomůžeme s prací. Pro maminku bych udělal všechno na světě, ale nedávám to tak najevo, jak bych měl. Jakub Maceček

❖ Moje maminka se jmenuje Petra Pavelková. Pracuje pro Continental jako mzdová účetní. Má ráda turistiku hlavně s celou rodinou. Její oblíbená barva je žlutá. Maminku mám ráda, protože je na nás všechny moc hodná. Moje maminka má radost, když uklízím. Pro maminku bych udělala cokoliv na celém širém světě. Markétka Pavelková

❖ Moje maminka se jmenuje Veronika a pracuje u nás ve škole jako hlavní kuchařka. Maminku mám rád, protože mi hodně věcí dovolí a koupí. Má radost, když jí zajedu do obchodu, uvařím čaj a pomůžu na zahradě. Maminku bych jednou, až budu velký, rád vzal na dovolenou k moři. Maminka ráda vaří, griluje, chodí na výlety a má ráda zvířata. Patrik Balcar

❖ Maminku mám rád z důvodů: vždy se na ni mohu obrátit, je na mě hodná a šikovná. Moje maminka má radost, když píšu čitelně, nezlobím a pracuji. Pro maminku bych udělal nejhezčí zápis, krásný dort a vysál byt. Moje maminka se jmenuje Adéla Svobodová. Má ráda zvířata a moc ráda cestuje. Pracuje jako realitní makléř, nabízí pojištění. Je hodná. Vilém Svoboda

❖ Maminku mám rád, protože je hodná. Moje maminka má radost, když jí pomůžu. Pro maminku bych udělal všechno. Moje maminka se jmenuje Petra. Dominik Kocián

Na řadu přichází 4. C:

Jaká je Tvoje maminka, čeho si nejvíce vážíš na své mamince?

MOJE MAMINKA

Moje maminka je hodná, milá a zlatá. Stará se o mě, pomáhá mi se školou. Moc si jí vážím a nikdy v životě bych ji za nic nevyměnil. Mám ji móóóóó rád. NICOLAS PTÁČEK 4. C

Moji maminka mám moc ráda.
La nic bych ji nevyměnila,
Umi skvěle vařit!
Vždycky mi se vším pomohla a poradila.
A proto ji mám moc ráda.
Je moc hodná.

ŠTĚPÁNKA MACHUČOVÁ
4. C

A každý večer
hdyž jdu spát
tak ji říknu: "Mám
tě nejradši na celém
světě, všemíru a černé
díře!"

Moje maminka

Moje maminka je krásná, milá
a ochotná pomoci mě i mojí
rodině. Doma pomáhá skoro se vším -
peče, vaří, uklízí a pomáhá mi
se školou. La takhle všechno jí mám
moc rád, je to moje srdíčko.

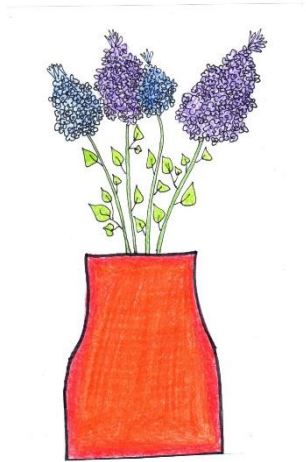
DAVID MICHNA 4. C

Moje přání mamince:

6. B

- aby byla zdravá, měla pevné nervy, že mi vždy pomůže
- hodně zdraví k svátku a ať máš štěstí.
- abychom byli všichni zdraví. Ať už můžeme chodit normálně ven a do školy. A aby to všechno už skončilo.
- ať mamka nemá tolik starostí. Ať nechytí koronavirus. Ať se jí daří v práci.
- ať je maminka zdravá. Ať je taková, jaká je pořád, stejně hodná. A ať má všechno, co si přeje.

❖ Milá maminko mám tě rád a přeji ti na Den matek, ať máš hodně kamarádů.
Moje přání je, abychom byli spolu a zdraví.

Anaštie Bačová

❖ Milá maminko, přeji ti hodně štěstí k svátku. Mám tě moc ráda, aji když to tak nevypadá. Někdy to prostě nevydržím. Ale jsem ráda, že tě mám.

❖ Přeju si, aby si mamka konečně odpočinula od všech povinností. Aby si našla svůj vlastní klid na relax a odpočinek. Aby neměla tolik starostí.

❖ Moje milá maminko, jsem moc rád, že Tě mám. Jsi na mě moc hodná a podporuješ mě. Přeji Ti, ať se ti plní všechna přání. Moc Ti za vše děkuji.

❖ Milá maminko, k dnešnímu svátku ti přeji jenom to nejlepší. Ať máš se mnou pevné nervy. Hodně štěstí a lásky.

❖ Milá maminko, ke dni matek Ti přeji, ať jsi zdravá. Doufám, že se Ti podaří vše, co jsi vždy chtěla. A ať jsi šťastná

Milá maminko, přeji ti všechno nejlepší ke Svátku matek. Hodně štěstí, zdraví lásky.
Mám tě moc rád.
Přeje Martínek

Moje milá maminko, přeji ti všechno nejlepší ke Dni matek. Hodně zdraví, štěstí, lásky, ať jsi pořád hodně spokojená a ať se ti daří. Děkuji ti za to, že se o mě hezky staráš, moc dobře vaříš a máš se mnou trpělivost. Tvůj Vojta

6. C

❖ Všem maminkám. Přeji vám, abyste zažily co nejvíce legrace, užily si nejvíce krásných chvílí s rodinou a abyste měly krásný život.

❖ Přeji ti, má maminko, ať se máš co nejvíce dobře. Aby tě nic netrápilo a hlavně ať se ti splní všechna přání.

❖ Milá maminko, přeji ti hlavně hodně zdraví, štěstí a lásky. Pevné nervy při našem společném učení. Máme tě moc rádi.

❖ Moje milá maminko, děkuji, že se o nás tak dobře staráš a že jsi to tak dlouho vydržela se s náma učit. Přeji krásný Den matek. Ale ještě chvílku to budeš muset vydržet s tak dobrými nervy.

- ❖ Milá maminko, z celého srdce ti přeju hodně zdraví a radosti. Mám tě hodně rád a chci, ať jsi se mnou či nejdéle. A ještě ti chci říct, že si ta nejlepší matka na světě.
- ❖ Moje milá maminko. Miluju tě nadevše až do skonání světa.

Moje přání mamince:

- ať se má maminka dobře. Ať ji posloucháme a neotravujeme. Ať furt neuklízí.
- ať se jí daří v životě a v práci. Abych ji více poslouchal a nezlobil a taky se učil. Chtěl bych jí poděkovat za to, že se o mne stará a má mě ráda.
- ať se moc nezlobí, ale ať je šťastná a hodná. Aby měla štěstí, nehádala se a potkávala hodné lidi. A hlavně aby byla zdravá a věřila si.
- aby maminka vypadala alespoň 30 let pořád mladá, ať s námi vydrží celou karanténu a pak i velké prázdniny, a ať si užívá života

Mám tě ráda, mami, a tak ti přeju hodně štěstí a zdraví, doufám, že mě máš taky ráda. Jsem ráda, že tě mám za maminku. Doufám, že už přejde ten Coronavirus, ať si od nás odpočineš.

Sára

Co mamince koupíte/vyrobíte nebo čím ji překvapíte?

6. B

kytkou, přáním; koupím jí růži; asi jí vyrobím přáníčko; koupím mamince kytici nejspíš růži; květinu; chtěla bych jí vyrobit přáníčko a koupit kytičku; něco co vymyslíme s taťkou; nevím; čokoládu; papírovým srdcem; to zatím ještě nevím; kytku; mamince dám kytku, pusku a překvapím ji snídaní; kytičku, přání; kytku, bonboniéru; nejlepší den jí udělám; vyrobím jí náhrdelník z fimo hmoty; přáníčko.

6. C

koupím jí kytičky, bonboniéru a ještě něco vyrobím, ale nevím co; bude to překvapení; moji maminku překvapím růží; zatím jsem ještě nic nevymyslela, ale nejspíš koupím nějakou hezkou květinu; já mamku překvapím tím, že jsem do počítače napsala básničku pro mamku a ještě jsem jí nakreslila obrázek; to ještě nevím, ale jelikož jsou obchody teď zavřené, tak jí něco vyrobím; kytku a třeba hrnek s nápisem Moje milá maminka; kytku a že jí uklidím; dobrým chováním; čokoládu; ještě nevím, ale asi něco vyrobím; překvapím ji tím, že si uklidím na stole a v pokojíku, budu se snažit chovat trochu hodněji a nezhoršovat jí pobyt s námi v karanténě.

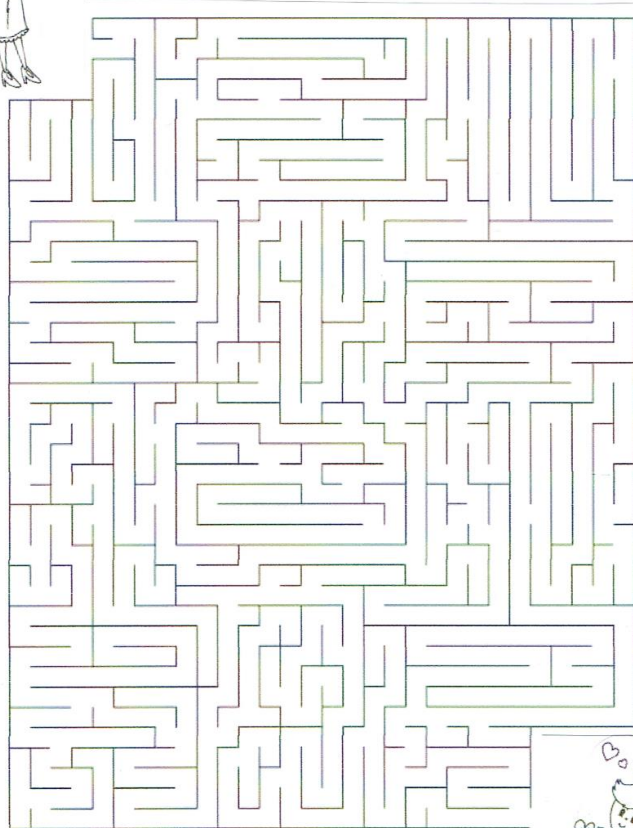
Co by mé mamince udělalo radost?

8. A:

- kytka, nějaké malé drobnosti.
- ani nevím, asi cokoliv, ona by byla ráda, že jsem si vůbec vzpomněla
- nějaká maličkost, kytka, oblečení.
- pusinka
- květiny, obejmutí, puska, protože by jí to udělalo neskutečnou radost
- flaška vína

8. B:

- asi kdybychom mohli v létě na rodinnou dovolenou
- cokoliv, protože to tak je
- asi jí vyrobím nějaké květiny
- kdybych jí dala květinu a čokoládu.
- kdybych aspoň na týden zmizel z domu.
- dárek?
- kdybychom šli do školy a určitě nějaká ta květina
- mojí mamince by udělalo radost, kdyby bylo vše doma v pořádku.

Každý ví, že na Den matek,
mají všechny mámy svátek.

Každý proto s květinou,
spěchá za svou maminkou.

Den matek
Moje maminka

1. Jak se jmenuje Tvoje maminka křestním jménem? _____

2. Kolik jí je let? _____

3. Jaká je její oblíbená barva? _____

4. Víš, jaké jídlo má maminka nejraději? _____

5. Co si ráda obléká? _____

6. Co maminka ráda dělá? _____

7. Kdy se maminka směje? _____

8. Kdy se maminka mračí? _____

9. Čeho se maminka bojí? _____

10. Jaký dárek by maminku nejvíc potěšil? _____

11. Co maminka dělá ve volném čase? _____

12. Maminka vaří nejlepší? _____

13. Co maminka vždycky říká? _____

14. Kam bys s maminkou chtěl/a jet? _____

15. Maminku mám rád/a, protože? _____

_____

Válka, slovo hrozné už samo od sebe. Před 75 lety skončila druhá světová. O jejím konci vypráví domácí úkol napsaný ve škole v Lichnově:

Úkol 4. 2. června 1945.

Slavný den.

Nejslavnější den pro nás byl 6. květen, kdy jsme byli osvobozeni od Němců. Bylo to jako v pohádce. V pátek a v sobotu jsme byli v samé hrůzi, neboť byly plné cesty Němců, kteří v poslední době vyrabovali všechno co se dalo. Ale můžeme děkovat Bohu, že nás nevyraždili a nepálili domy, jak to dělali jinde. Neměli už na to času, neboť někteří říkali, že už jde Rudá armáda. Nechtěli jsme tomu věřit, ale skutečně.

V neděli ráno, sotva slunko vysvilo, byli už Rusi tu. S radostí jsme je šli přivítat. Nosili jsme jim koláče, víno

a vše co se dalo. Vářili si i oběd a
odpoledne se chystali k odjezdu za
Němci.

Musíme děkovat Rudé armádě a
hlavně jejímu slavnému maršálu
Stalinovi, že přivedl sase jednou pokoj
a mír do naší vlasti.

Oprava.

8.6. 1945.

1/1
B.

Jak naše škola přežila druhou světovou válku?

Koncem roku 1938 po zabrání pohraničí byl v části dívčí školy (dnes Tyršova 913) uskladněn nábytek uprchlíků z Těšínska a výuka částečně probíhala na chlapecké škole (dnešní muzeum).

Od listopadu 1938 bylo do naší školy přestěhováno gymnázium z Nového Jičína (Nový Jičín patřil k území zabranému Německem), dopoledne byla výuka gymnázia (8.00–12.30), žákyně dívčí školy se učily od 13.45 do 17.20 hodin.

V lednu 1940 bylo pořízeno zatemnění pro celou školu. V budově školy sídlila i úřadovna zásobovací komise (výdej

potravinových lístků) a úřad ministerstva financí pro zeměměřičské práce a orientaci.

V lednu 1941 se gymnázium z naší školy přestěhovalo do Valašského Meziříčí, v listopadu 1941 bylo rozhodnuto slučovat třídy na počet 60 žáků ve třídě.

Ve školním roce 1942/43 měla naše škola 346 žáků. Některé učebny školy byly propůjčeny pravidelným kurzům německého jazyka pro učitelstvo a železničáře. Žáci v srpnu 1942 sbírali bělásky, za 30 560 motýlů dostali 1615 korun.

Ve školním roce 1943/44 navštěvovalo školu 318 žáků. Od 21. 3. 1944 do 7. 4. 1944 byla budova zabrána pro Wehrmacht (armádu) a žákyně se učily polodenně v chlapecké škole. Hlavní prázdniny byly zahájeny 14. července 1944, kdy byly čtyři místnosti propůjčeny Hitlerjugend (mládežnická organizace NSDAP) k výuce. Dne 10. 8. 1944

byla část školy vyklizena pro Wehrmacht a 18. srpna pro vojsko vyklizena celá budova, takže žákyně se učily v chlapecké škole. Od vánočních prázdnin (22. 12. 1944) až do 15. května 1945 nebyla pravidelná výuka. Žákyně byly svolávány vždy v úterý do školy, kde dostávaly domácí úkoly z hlavních předmětů. Když byla budova chlapecké školy obsazena vojskem, shromažďovaly se žákyně v hasičské zbrojárně (u horního kostela) a v malém sále kina Radegast.

V pátek 25. března 1945 došlo kolem 20. hodiny k náletu sovětských letadel na Frenštát. Byly shozeny 4 bomby, jedna zasáhla budovu kina a ve vedlejším domku zabila

Marii Kahánkovou, druhá bomba poškodila horní část dívčí školy, třetí vybuchla na nádvoří školy a čtvrtá dopadla nevybuchlá na školní zahradu.

Po dělostřeleckém ostřelování a leteckém náletu byla škola ve špatném stavu – vybitá okna, dveře v učebnách a kabinetech rozbity, omítka opadaná, střecha strhána a rozbita.

Na nádvoří byl kráter po bombě a na školní zahradě nevybuchlá bomba. Výuka měla být podle nařízení ONV ve Frýdku zahájena ve všech školách 19. května 1945. Kvůli nevybuchlé bombě na zahradě a nutnosti dezinfekce celého objektu po německé armádě, která pobývala ve škole do bombardování 10. března 1945, se tak nestalo. Při zneškodňování bomby ve školní zahradě došlo k dalšímu poškození střechy domku školníka na školním dvoře a některých oken a dveří školní budovy. Výuka byla zahájena až 9. září 1945. Zpočátku se vyučovalo jen po třech hodinách denně, protože při chladném a větrném počasí nemohly žákyně při rozbitých oknech déle vydržet.

Použité materiály: *Historie naší školy (historie bývalé dívčí školy, současné základní školy ve Frenštátě p. R., Tyršova 913 od jejího vystavění, do současnosti)*, sestavil PaedDr. Josef Šebetovský

Kroniky města Frenštátu, kroniky dívčí a chlapecké školy

Napsáno na okraj

Mám tu pro vás zajímavý příběh. Moje prababička žila kdysi v chalupě se svou rodinou, spolu prožili 2. světovou válku. Někdy se stávalo, že němečtí vojáci hledali nocleh, tak zaklepal na někoho poblíž. Lidé se báli, a tak jim vyhověli, než aby jim něco udělali. To samé se stalo mé prababičce. Několikrát přenocovali u nich na půdě, avšak nic neudělali, ráno se sbalili a odešli. Když Rudá armáda začala osvobozovat naši zemi, Němci začali mít strach, byli agresivnější, plánovali utéct. Dlouho se Němci v chalupě neukázali.

Po nějaké době už zase někdo klepal na dveře. Ale tentokrát to byl jenom jeden voják. Nervózně vstoupil do chalupy, jako kdyby se něčeho bál. Začal pokřikovat, že musí na půdu a ať můj pradědeček jde s ním. Můj pradědeček se bál, protože se mu zdál až skoro poblázněný. Nakonec přece šel. Měli tam na půdě seno, obrovskou kupu sena a ten voják se v tom hrabal a hrabal, až vytáhl zbraň. Poté mu voják děkoval, říkal: „Kdybych tu zbraň nenašel, zabili by mě!“ Na druhý den byli v chalupě Sověti a ptali se, jestli tu nebyli Němci. Představte si, kdyby tu zbraň na té půdě našla Rudá armáda! Nikdo se v nás krve nedořezal, když to můj dědeček vyprávěl.

Napadlo vás někdy, proč se jmenuje ulice ve Frenštátě pod Kyčerou 6. května? Kdo si myslí, že je to prostě vymyšlená ulice, tak to se rozhodně mýlí. Tento název má totiž význam. Vraťme se o nějakých 75 let zpátky. Jsou čtyři hodiny ráno, 6. května 1945. Do města doráží dvě skupiny rozvědčků, vedené Rožkovem a Ivanovem. A tímto je Frenštát pod Radhoštěm osvobozen od 2. světové války! Volejte sláva a všichni se radujte!

Zpátky do přítomnosti, dnes máme ve Frenštátě pomník v parku před gymnáziem a průmyslovou školou. Takže 6. 5. 2020 to bude 75 let od osvobození!

Julie Šablaturová 9. B

POZDRAV ŠKOLNÍHO PSYCHOLOGA

Milí žáci Tyršováci,

končí soutěž **OCEŇ SVÉHO COVID-POMOCNÍKA, UTAJENÉHO HRDINU**, který Ti dodává energii, dělá radost, dobrou náladu. Vítězem soutěže se stal **Jiří Poledník z 3.A se svým pejskem**, moc mu gratuluji a všem děkuji za příspěvky a účast.

Každý z nás je jiný, jedinečný, máme různé preference, zájmy a podle toho si volíme i své pomocníky. Výběr zaslaných pomocníků, hrdinů byl proto velmi pestrý, jak u učitelů, tak u žáků. Mezi pomocníky žáků patří především rodina, sourozenci, kamarádi, domácí mazlíčci, plyšáci, příroda, jízdní kola, trampolína, puzzle i kupa hlíny. U učitelů se pomocníci rozšiřují dál o děti, vnučata, vaření, pečení, zahradničení, čtení, malování a turistiku.

Zde máme ještě pár posledních z nich na ukázkou.

COVID-POMOCNÍCI UČITELŮ A ASISTENTŮ PEDAGOGA TIPY NA ZARUČENÉ POMOCNÍKY PRO DOBROU NÁLADU

A s hrdiny zdaleka nekončíme. Stále pokračuje výzva **PODĚKUJ A POŠLI SRDCE VŠEM HRDINŮM V PRVNÍ LINII**. Prosím neváhejte a stále posílejte, ať můžeme záchranáře potěšit i Vaším příspěvkem. Zde příkládám první úžasná poděkování pro inspiraci. Děkuji za spolupráci a těším se na Vaše nápady se srdci.

Vaše školní psycholožka Mirka Vojnová

Žáci
3.C

DĚKUJEME!
pu. Hana Švrčková

Tomáš Němec 6.B

Tomáš Němec 2020/5/6 13:16

Amálie Bačová 6.B

Václav Vojna 2.C

David Babczynski
3.B

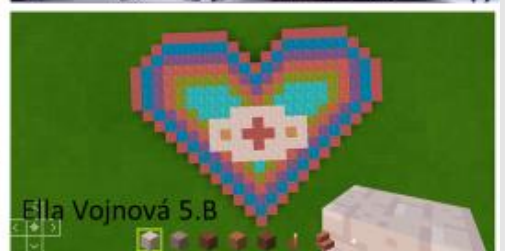
Amálie Gajdová 7.B

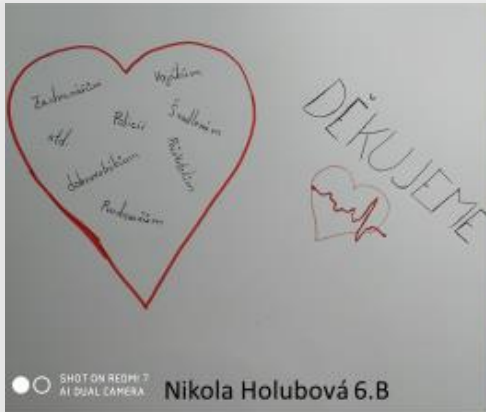
Vilém Svoboda 3.B

Patrik Balcar
3.B

Ella Vojnová 5.B

SHOT ON REDMI 7 AI DUAL CAMERA
Nikola Holubová 6.B

David Šmajstrla 7.A

3.B
Vilém Svoboda

Viktorie Svobodová 6.B

Karolína Žižková 6.B

Kateřina 7.C a Hana 3.B Vočkové

2.C
Laura Kudělková

1.A
Nathalie Heike

DĚKUJEME
Anna Kovalová 2.C

Tadeáš Malina 1.A

Markéta Sucháčková 2.C

Denisa Ivanová,
Klára Jalůvková
5.C
Děkujeme

Náš školní hrdina

Jednoho COVID-POMOCNÍKA, UTAJENÉHO HRDINU, máme i v naší škole. Určitě jste ho potkali při Dni otevřených dveří nebo při výuce ve školních dílnách. Je to naše školní 3D tiskárna. Rozhovor s ní vedl ředitel CVČ Astra Mgr. Michal Grepl

? Jak ses ocitla v Astře?

! ASTRA, CVČ a Horolezecký klub začali tisknout na mých kamarádkách ochranné štíty a díky odboru školství ředitel ASTRY zjistil, že já jsem tady ve škole zůstala sama samotinká, že je mi moc smutno a že chci být také užitečná. A tak mě jednoho krásného dne pan ředitel vyzvedl a představil dalším kamarádkám.

? Našla sis tam nějakou kamarádku, kolik vás tam je?

! Celkem je nás šest a je nám spolu moc fajn.

? Jakou práci děláš, co tiskneš?

! Vysvětlili mi, že nastala nenadálá situace, kdy je potřeba pomoci lidem v tzv. "první linii". Zdravotníci, lékárníci, policisté, hasiči, prodavačky postrádají ochranné pomůcky a především štíty. A tak se se mnou domluvili a já začala tisknout ochranné štíty.

? Kolik výrobků už máš na svém kontě celkem, za den?

! Celkem jsem do dnešního dne (30. 4. 2020) vytiskla na 120 štítů. Zpočátku se mnou

byla trochu těžká domluva, ale jakmile jsme odladili prvních pár nedorozumění, začalo se tisknout, jak po másle.

? Jakou máš pracovní dobu, kdo se o tebe stará?

! Pružná pracovní doba, tak tomu kolem mě říkají. Někdy pracuji 24h denně, jindy jsou zase dny, kdy odpočívám. Záleží na dostupnosti plnicích filamentů a poptávce. Můj pečovatel a ochránce se jmenuje Marek Lewandowski.

? Dokdy budeš v Astře?

! V ASTŘE se mi moc líbí, ale už se těším na vás na všechny. Takže jakmile se vrátíte do školních lavic, budu zase zpět na svém místě.

? Těšíš se zpátky do školních dílen?

! Těším se, až toto období skončí. Takže jakmile budu zpět ve školní dílně, budu vědět, že už je toto období u konce.

Položili jsme pár otázek i panu řediteli CVČ Astra:

? Co vše Astra vyrábí a vyráběla?

! S nástupem vládních opatření jsme všichni zasedli k šicím strojům a začali šít roušky. Během prvních pár dní jsme vyrobili téměř 700 kusů. Poté jsme začali tisknout štíty a nyní se díky portálu mitkamjit.cz a sociálním sítím věnujeme opět tvorbě pestrých zážitků pro Vás pro všechny.

? Co Astře tato doba vzala, co jí dala?

? Celý tým ASTRY přistoupil k této situaci nanejvýš zodpovědně a zároveň ji přijal jako výzvu. Tato doba nám dala pocit uvědomění a zodpovědnosti. Dala nám možnost zdokonalovat se a fungovat přes digitální technologie. Dala nám prostor doladit věci, které jsme dlouhá léta hrnuli před sebou. Dala nám možnost zastavit se, rozhlédnout se a podívat se na svět také z jiného úhlu pohledu. Tato doba nám vzala to nejdůležitější pro naši práci a to je osobní kontakt s vámi se všemi, vzala nám pocit sdílení společných zážitků, vzala nám společnou a sdílenou radost. Proto se už nemůžeme dočkat, až bude vaše tiskárna zase zpět ve školních dílnách, protože pro nás pro všechny to bude signál, že je tato doba u konce.

Za rozhovor děkujeme Mgr. Michalu Greplovi, řediteli CVČ Astra Frenštát p. R.

Další pomocníky v boji proti koronaviru najdete snad v každé domácnosti. Jsou nenápadní, slouží k úplně jiným účelům a trpělivě čekali na svou příležitost pomáhat. Jejich čas přišel ve chvíli, kdy lidé začali vyrábět roušky. Ano, jsou to šicí stroje.

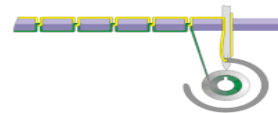
Kde se šicí stroje vlastně vzaly?

Náš příběh začíná již v 18. století, kdy roku 1790 přišel na patentový úřad Angličan Thomas Saint se svým návrhem stroje na sešívání látky. Jeho nápad byl sice dobrý, ale nepodařilo se mu jej zrealizovat. Až o 24 let později, tedy roku 1814, se šicí stroj podařilo zkonstruovat Josefu Maderspergerovi. Jeho řetězkový šicí stroj fungoval na principu obrácené jehly, která má hrot i očko na stejném konci (obrácená jehla se používá i v dnešních šicích strojích). Bohužel se mu nepodařilo jeho stroj ani po zdokonalení prosadit. Podobně dopadl i Francouz Barthélémy Thimmonier roku 1830,

kteřý sice postavil fabriku s 80 šicími stroji, ale ta byla zničena dělníky, kteří se obávali o práci. Opravdový pokrok v šicích strojích učinil v roce 1833 Walter Hunt. Jeho šicí stroj měl navíc člunek a druhou cívku s nití, takže se steh méně páral. Princip byl dobrý, ale nepodařilo se mu zkonstruovat funkční prototyp. To se podařilo až Američanu Eliasi Howemu roku 1845. Funkční šicí stroj pak uvedl na trh Isaac Merritt Singer. Později byl šicí stroj vylepšen o otočný člunek a podavač látky.

Ale dost bylo o historii, pojďme si říct, jak to vlastně funguje. Rozdělíme si šití do jednotlivých kroků:

1. Obrácená jehla s navlečenou nití prorazí látku.
2. Člunek nit zachytí a tím vytvoří očko.
3. Člunek se otočí kolem sekundární cívky a tím ji provleče očkem.
4. Člunek pustí nit.
5. Jehla se vytáhne a tím steh utáhne.
6. Podavač látku posune.
7. Vše se opakuje.

Samozřejmě vývoj šicích strojů šel dál a nyní si můžete koupit šicí stroj relativně levně i vy. Kdybyste si koupili jeden z těchto technických skvostů, asi budete mít jeden z univerzálních, který umí desítky různých stehů, ale na každý z těch mnoha stehů existuje i samostatný stroj, který umí jen ten jeden steh. Takže pokud si připlatíte, můžete mít stroj nejen standardní šicí, ale i vyšívací, knoflíkovací nebo například pletací, který vám sám ušije ponožku nebo vyšije na svetr zajíčka. Říkáte si, že stroj, který vám sám vyšije nějaký motiv, je vymožeností pár posledních let? Tak to se pletete, automatické vyšívací stroje se objevily hned po zdokonalení šicího stroje (takže v druhé polovině 19. století).

Filip Kalmus 8. B

V pondělí se do školy vracejí devátáci. Chtěli byste jít taky (a proč)?

6. A:

- ani ne
- ne
- já bych jít nechtěl, mi se doma líbí. Navíc bych se nestihl nachystat, o prodlouženém víkendu pojedeme k babičce do Příbrami.
- ne, takhle mi to vyhovuje.
- ano, chybí mi kamarádi.
- ne
- ne, chci být doma

Myslíš si, že by bylo spravedlivé, aby osmáci také mohli od půlky května chodit do školy stejně jako devátáci?

8. A:

- asi ano, protože když už může od 25. května jít první stupeň, proč by nemohl jít druhý.
- nevím, ale přála bych si, abychom mohli jít taky, už mě to doma nudí.
- ano, proč by ne, když od 11. května jdou do školy devátáci a od 25. května 1. stupeň.
- jen to ne
- ano, byli bychom lépe připraveni do deváté třídy
- myslím, že devátáci to potřebují více kvůli zkouškám.
- ne

8. B:

- asi ano, ale devátáci to potřebují více než osmáci, jelikož je čekají přijímačky.
- ne, oni se chtěou učit na přijímačky, my se učit nechceme
- ne
- spravedlivé by to bylo, ale nechci to
- ano, bylo by to spravedlivé. Osmákům jde o známky na střední školu.
- ne. Protože my se nemusíme připravovat na přijímačky.
- jo, protože by se měli připravovat a spousta lidí, jak jde vidět z tabulek, to fláká.
- nevím.

Jaký máte pocit, když víte, že „prázdniny“ se protáhnou až do prázdnin?

8. třída:

- dost blbé, protože mi chybí kamarádi.
- strašný, chci zpátky do školy! Tak dlouho to nevydržím!!
- docela špatný, všichni se uvidíme až v září.
- špatný, protože se doma nudím více než ve škole
- nějak mi to nevádí.
- na prd
- dobrý, učení doma mi vyhovuje.
- skvělý
- double prázdniny
- spousta dětí se raduje, že nebudou muset
- zvláštní

- jak už jsem řekl, prázdniny to nejsou, ale ten pocit je ještě lepší než lepší.
- jsem ráda i nejsem.

V pondělí 11. května (po dvou měsících) zamíří do školy devátáci. Co je čeká?

VZKAZ DEVÁTÁKŮM

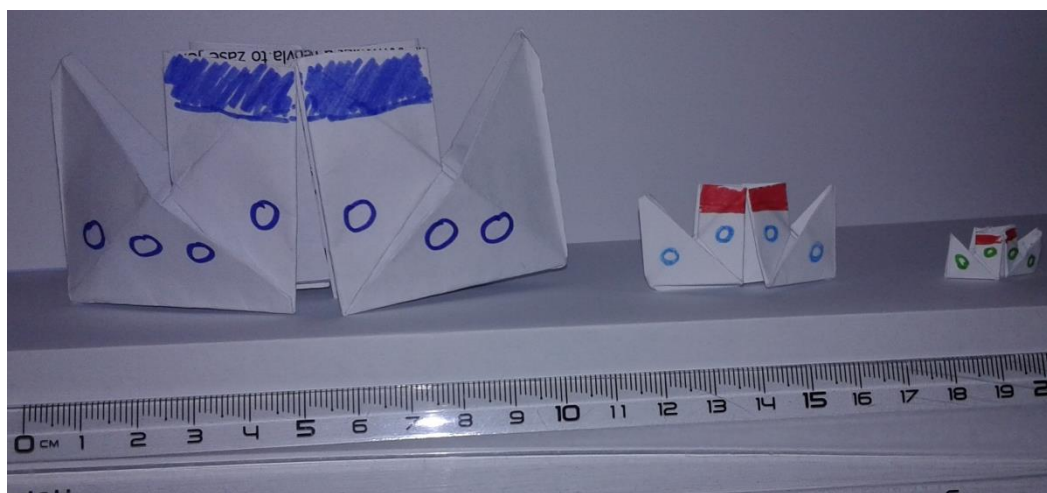
Chcete soutěžit s naším časopisem?

Dnešní úkol je určen těm šikovným. Marek Říman vám poradí, jak poskládat loďku z papíru. Pokud budete postupovat podle jeho rad, vyrobíte parník. Vyfoťte jej a obrázek pošlete na adresu tyrsovackadoba@zstyrfren.

Dnes vám popíšu, jak si vyrobit papírový parník. Nachystáme si list papíru, nůžky, pastelky nebo fixy.

Z papíru si vystříháme čtverec. Vyznačíme si střed, a to tak, že dvakrát list přeložíme napůl. Papír si rozložíme. Všechny čtyři rohy papíru přeložíme přesně do středu. Vznikne nový menší čtverec. Čtverec otočíme spodní stranou nahoru. Stranu s přeloženými rohy uprostřed máme tedy dole. Rohy papíru opět přeložíme přesně do

středu a nový čtverec otočíme. Tento postup tedy rohy do středu a otočení čtverce opakujeme ještě jednou. Před sebou máme čtverec se čtyřmi do středu přeloženými rohy s kapsičkou. Dvě kapsičky naproti sobě opatrně rozložíme, přeložíme směrem k vrcholům čtverce a uhladíme. To budou dva komíny pro parník. Tento čtverec s komíny přeložíme po úhlopříčce na polovinu komíny k sobě. Při překládání zvedneme nahoru ze středu zbývající dva rohy. Parníku domalujeme komín a okýnka a je hotovo. Parník jde poskládat z různě velkého papíru. Z papíru A4 je parník dlouhý asi 10,5 cm. Čím je papír na začátku menší, tím je menší i parník a skládání je těžší. Schválně, kdo poskládá nejmenší?

Děkujeme všem, kteří nám pomohli, a těšíme se příští týden na shledanou na těchto stránkách. Za redakci Petr Ondryáš

Tyršovická doba covidová vychází v ZŠ a MŠ Frenštát pod Radhoštěm, Tyršova 913 jako dočasný internetový týdeník. Dočasný znamená, že by měl vycházet po dobu zavření škol + 1 týden navíc. Kontakt na redakci: Tyrsovackadoba@zstyfren.cz.

Autorka loga Mgr. Pavla Novotná, členové redakce Mgr. Miroslava Vojnová a Mgr. Petr Ondryáš (zodpovědný vedoucí). Toto číslo bylo zveřejněno 8. května 2020.